

ENDOKRİNOLOJİK MUAYENE

KIZ ÇOCUKLARINDA FİZİKSEL GELİŞİM

Kız çocuklarında pubertenin ilk fiziksel belirtisi genellikle göğüs gelişimi (telarş)' dir. Ancak kızların %10-20'sinde pubik kıllanma (pubarş) olabilir.

KIZLARDA MEME GELİŞİM EVRELERİ

Göğüs gelişimi klinik açıdan ve tanımlama amacı ile Tanner tarafından tanımlanan beş evrede değerlendirilir :

Evre 1 : İnfantil durumdur.

Evre 2 : Göğüs tomurcuğu belirmiş, papilla yükselmiş, areola çapı artmaya başlamıştır.

Evre 3 : Göğüs ve areola daha büyümüştür. Yandan bakıldığında devamlılık gösteren konturu vardır.

Evre 4 : Areola ve papilla daha da büyümüş olup ikisi göğsün geri kalanının konturunu aşan bir çıkıntı oluşturmuştur.

Evre 5 : Erişkin göğsü. Areolaya ait kabartı gerilemiş ve erişkin göğsünün tipik düz yuvarlak konturu oluşmuştur. Sadece papilla çıkıntı halindedir

KIZLARDA PUBİK KILLANMANIN EVRELERİ

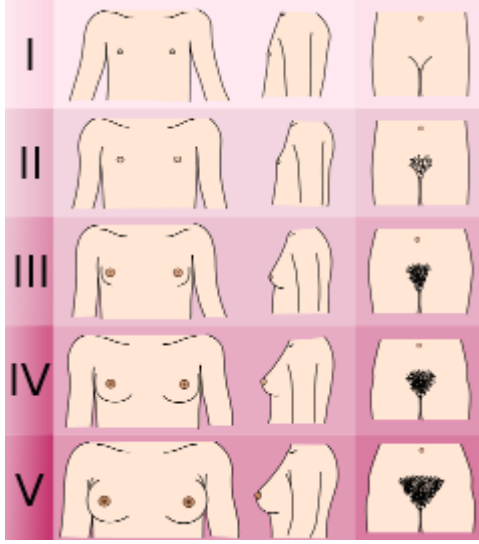
Evre 1 : Pubik bölgede pigmentli kıl yoktur.

Evre 2 : Başlıca labial bölgede pigmentli düz kıllar mevcuttur.

Evre 3 : Pigmentli kıllar kıvrıklaşmaya ve mons pubis üzerine yayılmaya başlamıştır.

Evre 4 : Pigmentli kıllar mons pubise yayılmış fakat üçgeni tam doldurmamıştır.

Evre 5 : Kıllar pubik üçgeni sık olarak kaplamıştır (Erişkin evre).

Kız çocuklarında meme gelişimi ve pubik kıllanma evreleri

ERKEK ÇOCUKLARDA FİZİKSEL GELİŞİM

Erkek çocuklarda pubik kıllanma pubertenin ilk fiziksel bulgusu gibi gözükse de, testis hacimlerinin artması erkek çocuklarda pubertenin ilk fiziksel bulgusudur. Testis volümünün 4 ml'nin üzerine çıkması ya da uzun aksının 2,5 cm veya üzerine ulaşması puberteye girildiğini gösterir

Dış genitalyanın gelişimi Tanner tarafından tanımlanan beş evrede tanımlanır:

Evre 1 : İnfantil durum

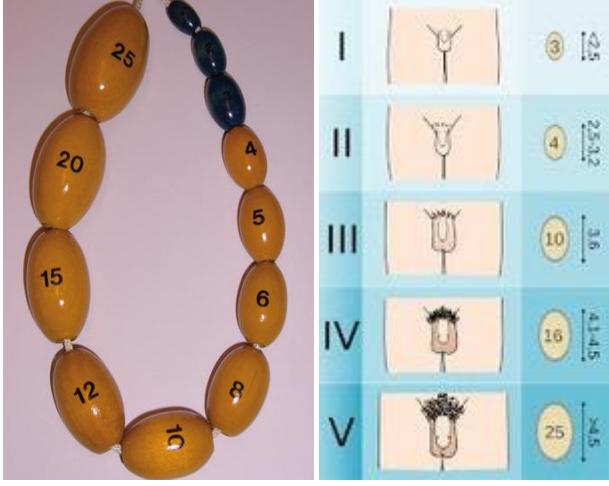
Evre 2 : Testisler ve skrotum büyür. Skrotal derinin kıvamı değişir ve pembemsi bir renk alır.

Evre 3 : Penis daha çok boyuna ve enine büyür. Testisler daha büyüktür.

Evre 4 : Penisin hem eni, hem boyu belirgin büyümüş, glans gelişmiştir. Testisler daha büyük, skrotal deri koyu renklidir.

Evre 5 : Erişkin evresi.

Tanner evrelemesi testis volümlerinin ölçümünü içermez ancak testis volümleri dış genitalya evreleri arttıkça artar. Testis boyutlarının Prader orşidometresi ile ölçülerek değerlendirilmesi gerekir.

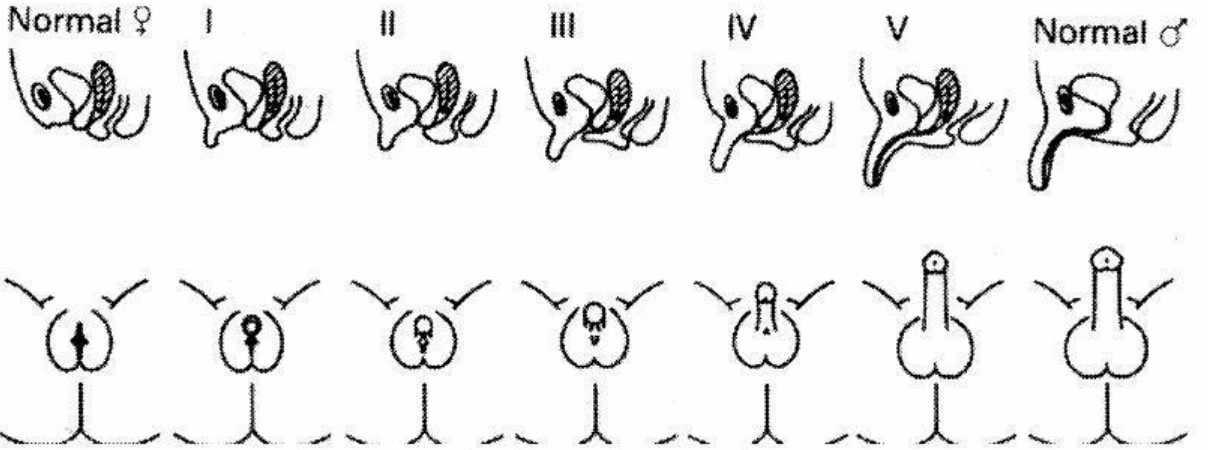

Prader orşidometresi

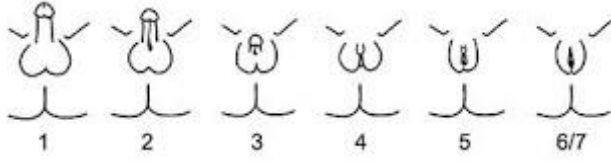
Puberte evrelemesi

GENİTAL BÖLGE MUAYENESİNDE ŞÜPHELİ GÖRÜNÜM DEĞERLENDİRİLMESİ

Kız çocuklarında şüpheli dış genital görünümünün değerlendirilmesinde ‘**Prader**’ evrelemesi kullanılır.

Erkek çocuklarda androjen duyarsızlığında görünümünün değerlendirilmesinde ‘‘Quigley’’ skalası kullanılır

KILLANMA ARTIŞININ(Hirsutizm) DEĞERLENDİRİLMESİ

Ferriman ve Gallwey skorlaması yapılır. Androjene duyarlı bölgelerde O'dan (terminal kıl yok) 4'e kadar (belirgin,siyah, kalın kıl) kadar puanlama yapılarak skor belirlenir. 8' in altındaki değerler normal olarak kabul edilir.

